

A kilencedik és a tizedik fejezet a rendelési és a teljesítési eljárásokat és munkafolyamatokat részletezi. A kiadványt konkrét példákat tartalmazó mellékletek és bőséges irodalomjegyzék zárják.

Mint azt az előszóban írja, a szerző azt szeretné, ha „könyve” minden könyvtáros asztalán ott lenne, aki a könyvtárközi kölcsönzési folyamatban valamilyen módon részt vesz.

/HILYER, Lee Andrew: Interlibrary loan and document delivery in the larger academic library: A guide for university, research, and larger public libraries. = *Journal of Interlibrary Loan, Document Delivery & Information Supply*, 13. köt. 1–2 sz. 2002. 128 p./

(Viszocsekné Péteri Éva)

Mi a fundamentális informatika?*

Az alábbiakban referált dolgozat szerzője, *Konstantin Konstantinovič Kolin*** először 1990 folyamán javasolta, hogy az informatikai kutatások terén szükség volna az ágazatközi szempont érvényesítésére. Erre részint az ad lehetőséget, hogy az információ alapvető törvényei közösek, illetve hogy az információ domináns szerepet játszik a természeti és társadalmi folyamatok összességében. Az sem kétséges, hogy a 21. században éppen a felettébb „sokarcú” információ hivatott az emberi civilizáció és kultúra jelenlegi válságának felszámolására, ami azzal a feltétellel következik be, hogy e „sokarcú” valami mibenlétét és mozgásformáit, „kihatásait” töviről hegyire megismerjük, és ezekkel az ismeretekkel élni is tudunk. Az informatikai kutatásokban az integráló szerepet a *fundamentális informatika* tölti (egyelőre: tölténé) be.

A fundamentális informatika hat informatikai diszciplína összefogásában, „kölcsonhatásra készítésében” illetékes. Nevezetesen:

1. *Elméleti* informatika, amely az informatika filozófiai alapjaival és az általános információelmélettel foglalkozik.
2. *Műszaki* informatika mint a művi természetben ható információs törvények és információs folyamatok sajátosságainak feltárója.
3. *Társadalmi* informatika – a társadalomban végbemenő információmozgásokat és formákat tanulmányozza.
4. *Biológiai* informatika – az élő természeti környezet informatikája.
5. Az *élettelen természet* informatikája az élettelen természet objektumait vizsgálja az információ szempontjából.
6. *Enionika*, melynek az a feladata, hogy az élő és az élettelen természet közötti „energoinformációs” folyamatok törvényszerűségeit derítse fel.

Az információs társadalomba történő átmenetre fel kell készíteni napjaink felnőttjeit, fiataljait és gyerekeit. Ez többféle előzetes kutatást és vizsgálatot igényel, mégpedig a fundamentális informatika integráló hatását is érvényesítve az erre vonatkozó következtetésekben. Az informatikát bennük mint az információval foglalkozó fundamentális természettudományt, és mint a természeti és társadalmi információs folyamatok realizálását elősegítő eszköz- és módszerbeli rendszert kell bemutatni. Korántsem csak az információs „analfabetizmust” kell felszámolni, hanem párhuzamosan az információs eszközök igénybevételel-kezelésével kapcsolatos jártasságok és szokások kialakítása mellett törekedni kell a társadalom információs kultúrájának, világnézetének és szemléletének kialakítására is. Ez megköveteli, hogy a képzésben megjelenjenek az információ filozófiai alapjai és társadalomszervezési lehetőségei.

Mindenesetre – tanúsítják az oktatásügyben megfigyelhető mozgások és készülődések – remény van arra, hogy az informatikai képzés-nevelés megfelelő helyet kap Oroszország valamennyi tanintézetében és továbbképző vállalkozásában.

/KOLIN, Konstantin Konstantinovič: *Informacionaâ revolüciâ i fundamental'naâ informatika*. = *Naučno-tehničeskaâ informaciâ*, 1 ser. 6. sz. 2001. p. 1–8./

(Futala Tibor)

* A referátum megtartotta az információtudomány orosz megnevezését, s ezért amikor benne *informatika* szerepel, *információtudományt* kell olvasnia a hazai olvasónak.

** A szerző a műszaki tudományok doktora, egyetemi tanár, az Oroszországi Természettudományi Akadémia rendes tagja, az Oroszországi Tudományos Akadémia Informatizálási Intézetének tudományos főmunkatársa.